

UMĚLÉ UKONČENÍ TĚHOTENSTVÍ

= Umělý potrat, umělé přerušování těhotenství

- ✓ Počítá se k prostředkům plánovaného rodičovství.
- ✓ Je to proces, kdy je odstraněno vitální (=živé) plodové vejce z dutiny děložní.

- ✓ Podmínky pro provedení interrupce jsou upraveny zákonem č. 66/1986 Sb., a vyhláškou č. 75/1986 - povolují umělé ukončení těhotenství jednak na žádost ženy, jednak z důvodů zdravotních, a to jak s ohledem na ženu, tak na vyvíjející se plod. Pokud se nejedná o zdravotní důvody, vyžaduje se finanční úhrada.

- ✓ Na žádost ženy je možno uměle přerušit těhotenství do 12. týdne jeho stáří.
- ✓ Umělé ukončení těhotenství z důvodů zdravotních je bezplatné, a lze je provést i po 12. týdnu a to:
 - Bez časového omezení, je-li ohrožen život ženy, nebo je prokázán života neschopný plod nebo jeho těžké poškození.
 - Do 24. týdne, jsou-li prokázány závažné genetické důvody.

- ✓ Žena je při podpisu žádosti poučena o možných rizicích výkonu i jeho možných pozdních následcích. U žen do 16 let a u žen zbavených právní způsobilosti musí žádost, respektive souhlas, vyjádřit zákonný zástupce. Od 16-18 let si může žena sama požádat, ale lékař je povinen o interrupci informovat rodiče nebo zákonné zástupce.

Umělé ukončení těhotenství do ukončeného 12. týdne:

- ✓ Délka těhotenství se počítá od 1. dne poslední menstruace
-> 12 týdnů (84 dní)
- Miniinterrupce
 - ✓ Lze ji provést, jestliže délka těhotenství nepřesahuje u žen, které dosud nerodily 45 dnů, u ostatních žen 55 dnů.
 - ✓ V ČR představuje miniinterrupce více než 80 % ukončení.
 - ✓ Ukončené těhotenství je tím bezpečnější, čím mladší gravidita je ukončena.
 - ✓ Výkon se provádí ambulantně asi s 2hodinovým pobytem po výkonu na lehátku.
 - ✓ Výkon se provádí v analgezii nebo v celkové anestezii.
 - ✓ Kontrolní vyšetření následuje 14 dní po provedeném výkonu.
- Ukončení těhotenství staršího 8. týdnů
 - ✓ Toto ukončení se provádí při hospitalizaci.
 - ✓ Výkon o něco složitější. U miniinterrupce dochází k pouhému odsátí plodového vejce, kdežto zde jde už o kyretáž (odškrábnutí)
- Komplikace operačního ukončení gravidity
 - ✓ Po miniinterrupcích jsou komplikace vzácné.
 - ✓ Poranění děložního hrdla - nešetrná dilatace (roztažení) děložního hrdla může být příčinou inkompetence děložního hrdla v dalším těhotenství (nadměrné roztažení= inkompetence) .. žena nemusí udržet další plod.
 - ✓ Residua post abortum - nedostatečné odstranění části plodového vejce se projeví bolestmi v podbříšku, krvácením nebo zánětem. Diagnóza je stanovena ultrazvukem. Je nutné provést instrumentální revizi dutiny děložní v cloně antibiotik.
 - ✓ Zánětlivé komplikace - mohou být vyvolány lékařem (jeho neuváženým jednáním, kdy jsou vneseny do těla ženy choroboplodné mikroorganismy) nebo také nedodržováním pravidel sexuální abstinence 6 týdnů po výkonu. Komplikace se projevují krvácením, teplotou, výtokem.

Zánětlivé komplikace - nejčastější jsou:

endometritidu - zánět děložní sliznice

endomyometritidu - zánět děložní sliznice a svaloviny

adnexitidu - zánět vejcovodů a vaječníků

a vzácně (není-li zahájena terapie) pelveoperitonitida - zánět pánevní podbřišnice pokrývající orgány malé pánve, vzniká např. při adnexitidě
- riziko: sterilita (neplodnost) pacientky

- ✓ Perforace (proděravění) dělohy - při podezření na tuto komplikaci je nutné laparoskopické vyšetření dutiny břišní. K proděravění dělohy dochází vlivem proniknutí ostrého nástroje popřípadě potratovými kleštěmi.

Do perforace řadíme Ashermanův syndrom, ke kterému dochází vlivem srůstu děložních stěn po umělém potratu. Může díky tomu docházet ke sterilitě (neplodnosti) případně poruchám placenty v průběhu těhotenství. Žena nemenstruuje.

- Farmakologické ukončení těhotenství
 - Užívá se pro ukončení těhotenství v 1. trimestru.
 - Objeven Mifepriston (1982) - použití je povoleno od r. 1988 ve Francii, 1991 VB, 1992 - Švédsko a Německo, 2000 USA, 1996 ZÁKAZ užití v Austrálii. V ČR 2013 registrován, v lékárnách od podzimu 2013.
 - Většina potratů nastane do 24 h, potrat nastává úplný.
 - Následná instrumentální revize nutná pouze u 3 % případů.
- Umělé ukončení těhotenství ve 2. trimestru:
 - Metoda užívaná ve 2. trimestru musí být bezpečná, rychlá, psychicky únosná a s minimálním rizikem dlouhodobých následků.
 - Metody ukončení ve 2. trimestru lze rozdělit na 2 základní skupiny:
 - ✓ Medikamentózní
 - V této fázi podávány léky k děložní činnosti (vyvolání děložních stahů)
 - Podává se buď oxytocin či prostaglandiny, které vyvolají porod a následně bývá porod ukončován extrakcí.
 - ✓ Operační
 - Volí se tehdy, pokud předchozí metody nevedou k samovolnému potratu
 - K ukončení dochází malým císařským řezem